

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

ПОГОДЖЕНО

Директор навчально-наукового інституту
архітектури, будівництва та землеустрою
д.арх., професор

Вадім ВАДИМОВ

«20» 05 2026 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії,
Ректор

Олена ФІЛОНІЧ

«05» 06 2026 р.

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО
ВИПРОБУВАННЯ ДО АСПІРАНТУРИ

Галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність: G17 Архітектура та містобудування

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Освітня кваліфікація : Доктор філософії з архітектури та
містобудування

Програма ухвалена на засіданні вченої ради ННІ архітектури, будівництва
та землеустрою (протокол № 17 від 20.05.2026)

Полтава, 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Прийом до аспірантури Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» для підготовки докторів філософії здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково технічну діяльність» та «Про академічну доброчесність», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. №261 (зі змінами згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 р. №502), Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2026 року №373; Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» в 2026 році, затверджених Вченою радою Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» 04.05.2026р., протокол №6 (далі – Правила прийому).

Мета додаткового фахового вступного випробування зі спеціальності G17 «Архітектура та містобудування» на освітньо-науковий рівень вищої освіти «доктор філософії» – виявлення відповідності знань, умінь і навичок вступників до аспірантури вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики зазначеної спеціальності. Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), призначаються додаткові вступні випробування з метою попередньої оцінки відповідності знань та вмінь вступника встановленим вимогам.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії вступники до аспірантури повинні мати ступінь магістра (або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі загальних нормативних («Філософія науки», «Методи сучасних наукових досліджень в архітектурі та містобудуванні», «Інформаційні технології у практиці наукових досліджень» тощо) та спеціалізованих фахових дисциплін.

Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програма додаткового вступного фахового випробування охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись в аспірантурі Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» з метою здобуття освітньо-наукового рівня «доктор філософії» зі спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Програма має міжпредметний характер, охоплюючи ключові аспекти таких нормативних дисциплін: «Теорія архітектури», «Історія архітекту-

ри», «Архітектура будівель і споруд», «Містобудування», «Дизайн архітектурного середовища». Модулі програми відповідають компетенціям, для виконання яких має бути підготовлений магістр (спеціаліст). Теоретичний зміст предметної області ґрунтується на поняттях, категоріях, концепціях, принципах соціально-поведінкових наук та їх застосуванні задля вирішення комплексних проблем в галузі архітектури та містобудування. Вступне випробування проводиться у письмовій формі, триває 2 академічні години (90 хв.) і складається з трьох відкритих теоретичних завдань.

При підготовці до вступного випробування рекомендується користуватися інформаційними джерелами, наведеними у кінці програми.

2. ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІН

МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ АРХІТЕКТУРИ

Архітектура і природа, природне середовище і природні чинники в архітектурі. Архітектура і суспільство, соціальна і економічна обумовленість архітектурної і містобудівної діяльності.

Принципи архітектурної композиції. Засоби гармонізації архітектурної форми (тектоніка, ритм, пропорційність, масштабність, організація освітлення, колір і фактура поверхонь і тому подібне). Поняття стилю і його еволюція. Проблеми традицій і новаторства, національного і інтернаціонального в архітектурі.

МОДУЛЬ 2. ІСТОРІЯ АРХІТЕКТУРИ

Архітектурні епохи і напрями. Формування історичних стилів. Генезис і еволюція архітектурних форм, планувальні та об'ємно-просторові закономірності їх формування. Особливості планувальної і просторової організації, композиційні і художні особливості. Типологічні особливості будівель. Композиційні прийоми. Тектонічні особливості споруд. Розвиток архітектури в XX ст.: конструктивізм, неостилі, модернізм, постмодернізм, хай-тек. Розвиток архітектурного формоутворення. Етапи, закономірності і особливості розвитку світової архітектури. Особливості побудови об'ємно-просторових композицій.

МОДУЛЬ 3. АРХІТЕКТУРА БУДІВЕЛЬ І СПОРУД

Створення оптимальних умов для здійснення соціальних, функціональних, духовних і естетичних потреб людини і суспільства. Методологічна система вивчення будівель і споруд. Проблеми архітектурно-художньої композиції будівель. Вплив традицій на об'ємно-планувальні і конструктивні структури будівель і споруд. Вплив функціональних і технологічних процесів, фізіологічних і психологічних чинників на формування внутрішніх просторів. Функціональні частини

будівель та розміри приміщень. Економічні чинники і їх зв'язок з об'ємно-просторовим, конструктивним і естетичним рішенням будівель і споруд.

МОДУЛЬ 4. МІСТОБУДУВАННЯ

Розвиток поселень і територій в контексті стійкого розвитку. Оптимізація використання територій міських і сільських поселень, приміських зон. Соціальні, економічні, екологічні обґрунтування містобудівних рішень. Підвищення ефективності містобудівних рішень. Шляхи формування і розвитку містобудівних утворень. Реконструкції і модернізації містобудівних утворень. Принципи і прийоми містобудівної композиції.

МОДУЛЬ 5. ДИЗАЙН АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

Класифікація систем дизайну. Дизайн внутрішніх просторів. Міський дизайн. Ландшафтний дизайн. Формування архітектурного середовища: ергономічні, екологічні, соціально-психологічні, та ін. аспекти. Гармонізація архітектурного середовища. Світло-тіньовий та колірний дизайн внутрішніх і урбанізованих просторів. Монументально-декоративне і декоративно-прикладне мистецтво. Предметне наповнення внутрішніх і урбанізованих просторів. Фітодизайн, аквадизайн і інформаційний дизайн внутрішніх і урбанізованих просторів. Ландшафтна архітектура. Формування екологічно стійких культурних ландшафтів. Основи ландшафтної композиції. Прийоми формування просторів міських і сільських поселень, що озеленюють території.

3. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Додаткове фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі. Користування довідниками та іншою допоміжною літературою не дозволяється. Додаткові фахові вступні випробування оцінюються за шкалою «зараховано» / «незараховано». Вступник, що отримав «незараховано» до складання вступних фахових випробувань та випробувань з іноземної мови не допускається.

Таблиця 1.

Критерії оцінювання відповідей на питання у білетах

Оцінка	Критерій
Зараховано	Надана повна відповідь на поставлені запитання, або відповідь з незначною кількістю помилок
Не зараховано	Знання з питань програми відсутні; вміння використовувати прийоми, способи та інструменти управління не виявлені

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова література

1. Планування та забудова територій. ДБН Б.2.2-12:2019-К.: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. - (Державні будівельні норми).
2. Третяк А.М., Третяк В.М., Прядка Т.М., Третяк Н.А. Територіально-просторове планування: базові засади теорії, методології, практики: монографія. За заг. ред. А.М. Третяка. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 142 с.
3. Гончаренко М.Ф., Горбач Л.М. Сталий розвиток: сучасна парадигма, реалії і перспективи: монографія. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2025. 372 с.
4. Савйовський В.В. Реконструкція будівель і споруд / В.В. Савйовський. - К.: Ліра-К, 2020. -320 с.
5. Савйовський В.В. Термомодернізація будівель/ В.В. Савйовський. - К.: Ліра-К, 2021. -278 С.
6. Бойко Х.С. Типи будинків та архітектурні конструкції: навчальний посібник /Х.С. Бойкою -Трете видання, зі змінами та доповненнями. -Львів : Видавництво Львівсько'ї політехніки, 2021. -224 с.
7. Планування та забудова територій: ДБН Б.2.2-12:2019. -Офіц. вид. -К. : Мін-регіон Укра'їни, 2019. -183 с. -(Державні будівельні норми).
8. Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій : ДБН Б.2.2-5:2011 (із зміною №1, №2, №3). - Офіц. вид. - [Чинні від 2022-09-01]. -К. : Міністерство розвитку громад та територій Укра'їни, 2022. -IV, 46 с. - (Державні будівельні норми).
9. Громадські будинки та споруди. Основні положення: ДБН В.2.2-9:2018 (із Зміною № 1). - Офіц. вид. - [Чинні від 2022-09-01]. -К. : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. - V, 43 с. - (Державні будівельні норми).
10. Житлові будинки. Основні положення: ДБН В.2.2-15:2019 (із Зміною №1). - Офіц. вид. - [Чинні від 2022-09-01]. - К. : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. -IV, 47 с. - (Державні будівельні норми).
11. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення: ДБН В.2.2-40:2018 (із Зміною № 1). - [Чинні з 2022-09-01] - Офіц. вид. -К. : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. -V, 67 с. -(Державні будівельні норми).

12. Конструкції будинків і споруд. Теплова ізоляція будівель: ДБН В.2.6-31:2021 - Офіц. вид. - К. : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. - III, 23 с. - (Державні будівельні норми України).

13. Пожежна безпека об'єктів будівництва: ДБН В.1.1-17:2016. -Офіц. вид. - К. : Мінрегіон України, 2017. -44 с. - (Державні будівельні норми).

Проректор з наукової роботи

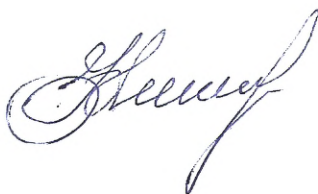
Олена СТЕПОВА

Завідувач аспірантури

Володимир ІЛЬЧЕНКО

Гарант освітньої програми,

Володимир НІКОЛАЄНКО